

Otázky + náповěda a učební podklady na přezkoušení z hudební nauky

1. Ročník

a) Teoretické znalosti

- Hudební abeceda (stupnice C dur) vyjmenuje: c, d, e, f, g, a, h, c; c, h, a, g, f, e, d, c
- Co je zvuk – (zvuky jsou vše, co slyšíme, vznikají chvěním předmětů – hluk motoru, zpěv ptáků, úder bubny, hučení vody). Dělí se na tóny (vzniká pravidelným chvěním) a hluky (vznikají nepravidelným chvěním)
- Čtyři vlastnosti tónu – barva (jaký nástroj tón hraje), síla (forte, piano), výška (c1, E..), délka (půlová, čtvrtová..)
- Z čeho se skládá nota (nožička, hlavička, trámec, praporec) a notová osnova (5linek, 4 mezery)
- Druhy not – nota celá na 4 doby, půlová na 2 doby, čtvrtová na 1 dobu, osminová na půl doby, půlová s tečkou na 3 doby, čtvrtová s tečkou na tři čtvrtě doby + pomlka

Noty a pomlky

tečka za notou prodlužuje její délku o polovinu jejího trvání

celá (nota, pomlka) s tečkou = $4 + (4/2) = 6$

půlová s tečkou (nota, pomlka) = $2 + (2/2) = 3$

čtvrtová s tečkou (nota, pomlka) = $1 + (1/2) = 1,5$

osminová s tečkou (nota, pomlka) = $0,5 + (0,5/2) = 0,75$ (toto by měl znát až 2. ročník)

- Houslový klíč – noty c1-g2

Piano

- **Dynamická označení:**

pp = pianissimo = velmi potichu
 p = piano = potichu
 mp = mezzo piano = středně slabě
 mf = mezzo forte = středně silně
 f = forte = silně
 ff = fortissimo = nejsilněji

- crescendo = zesilovat
- decrescendo = zeslabovat
- Křížek (zvyšuje tón o půl tónu), názvy not s křížkem (**fis, cis, gis, dis, ais, eis, his**), řada křížků **z paměti**
- Běčko (snižuje tón o půl tónu), názvy not s běčky (**b=hes, es, as, des, ges, ces, fes**), řada **běček z paměti**
- Odrážka = ruší křížek nebo běčko
- Co je to repetice – značka pro opakování

- staccato = krátce = tečka nad, nebo pod notou
- legato = vázaně = oblouček nad, nebo pod notami
- ligatura = oblouček nad dvěma notami stejné výšky = propojuje je v jednu
- akcent = < nad notou = důraz, přízvuk
- glissando = klouzavě
- pizzicato = drknutí o strunu prstem
- koruna = prodlužuje délku noty v závislosti na náladě skladby a vkusu interpreta
- taktová označení 4/4 = čtyř čtvrtový, 3/4 = tří čtvrtový, 2/4 = dvou čtvrtový
- stupnice = stoupající, nebo klesající řada tónů v rozmezí jedné oktávy, uspořádaná podle určitých pravidel
- tónina = volné pořadí tónů stupnice v hudbě
- žák vyjmenuje předznamenání stupnic do pěti křížků
 G(fis), D(fis, cis), A(fis, cis, gis), E(fis, cis, gis, dis), H(fis, cis, gis, dis, ais)
- žák vyjmenuje předznamenání stupnice do 3 běček
 F(be), Be(be, es), Es(be, es, as)

b) Získané praktické dovednosti

- Jak si správně počítat při nácvičku skladby
 Pokud jsou v taktu nejmenší hodnoty čtvrtkové – raz, dva, tři, čtyř
 Pokud jsou v taktu nejmenší hodnoty osminové – pr-vni, dru-ha, tře-ti, čtvr-ta
- Rozpozná po sluchu chybu v durové stupnici
- Zvládnutí elementárních rytmických cvičení (sestavujících z čtvrtových, půlových, celých not a pomlk)

2. Ročník

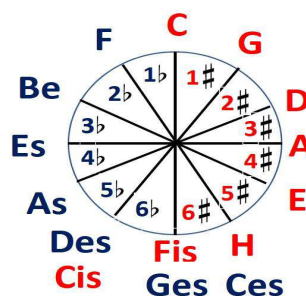
Všechny znalosti z 1. ročníku

+

a) Teoretické znalosti

- Šestnáctinová nota – jak si počítat = prv-ni-do-ba, dru-ha-do-ba, tře-ti-do-ba, čtvr-ta-do-ba
Doba trvání na $\frac{1}{4}$ doby
- Co je předznamenání = souhrn posuvek, které daná stupnice obsahuje
- Tempo = rychlost, jakou se skladba hraje
- Metrum = střídání přízvuchných a nepřívuchných dob
- Předtaktí = neúplný takt na začátku skladby
- Synkopa = přenesení přízvuchné doby na dobu nepřívuchnou
- Triola – z tří osminových not, doba trvání jedné osminové noty = $\frac{1}{3}$ doby; správné počítání – ta-pr-va, ta-dru-ha, ta-tře-ti, ta-čtvr-ta
- Stupnice do 7 křížků a do 7 béček, umět napsat stupnici a vyjmenovat předznamenání stupnic s křížky – G dur, D dur, A dur, E dur, H dur, Fis dur, Cis dur
s béčky - F dur, B dur, Es dur, As dur, Des dur, Ges dur, Ces dur
- Pravidlo kvintového kruhu = stupnici, která má o jeden křížek víc nalezneme vždy o čistou kvintu výš od výchozí, zatímco stupnici, která má o jedno béčko víc nalezneme vždy o čistou kvintu níže

Př.: C(0)+č.5 = G dur 1 křížek
Es(3be)-č.5 = As dur 4 béčka

- Pozná nástroje symfonického orchestru: příčná flétna, klarinet, trubka, lesní roh, hoboj, fagot, pozoun, tuba, tympány, triangel, tamburína, buben, činely, harfa, housle, viola, violoncello, kontrabas
- Pojem interval (výšková vzdálenost mezi dvěma tóny) a základní intervaly

čistá prima velká sekunda velká tercie čistá kvarta

5 čistá kvinta velká sexta velká septima čistá oktáva

- Houslový klíč – noty g-c3, basový klíč noty C až c1
- Rozložení oktáv C-H=velká, c-h=malá, c1-h1=jednočárkovaná, c2-h2=dvoučárkovaná, c3-h3=tříčárkovaná

Piano

- Accelerando (zrychlovat) a ritardando (zpomalovat)
- Základy italského názvosloví – grave (těžce), adagio (pomalu), andante (krokem), moderato (mírně), allegro (rychle, vesele), presto (rychle – rychleji než allegro)
- Zvládnutí pokročilejších rytmických cvičení zaměřených na noty s tečkou, osminy, osminové pomlky

⋮

- Jaké jsou pěvecké hlasy smíšeného sboru: soprán, alt, tenor, bas
- Dílo B. Smetany:
Má vlast (Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Tábor, Blaník)
Opery: Prodaná nevěsta, Libuše, Hubička
- Dílo W. A. Mozart:
Malá noční hudba, Turecký pochod
Opery: Únos ze serailu, Don Giovanni, Figarova svatba, Kouzelná flétna

3. Ročník

Všechny znalosti z 1., 2. ročníku

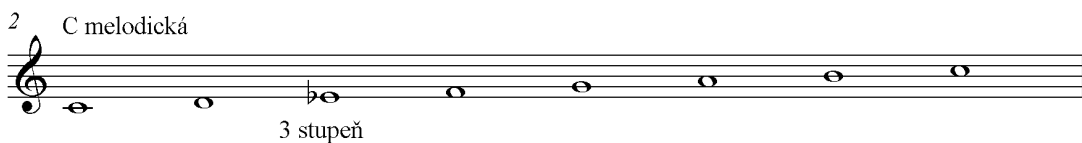
+

a) Teoretické znalosti

- Dobrá znalost intervalů velkých, malých, čistých, zvětšených, zmenšených, umět napsat interval od každého tónu
- Umět zapsat mollové stupnice (harmonická, melodická, aiolská), poznat po sluchu

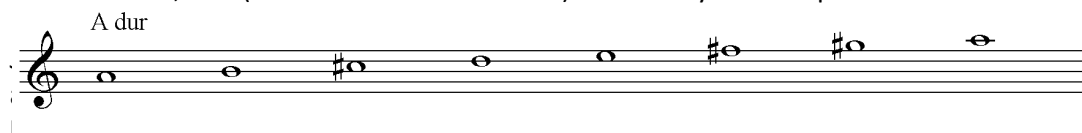
Melodická – stejné předznamenání jako stejnojmenná durová až na to, že má o 0,5 tónu snížený 3. stupeň to znamená C dur je bez posuvek, c moll melodická má jedno b na 3 stupni tón es (zatím jen nahoru)

Jak zapsat melodickou, Př. : (C dur x c moll melodická) má snížený 3 stupeň

t

harmonickou, Př. : (A dur x a moll harmonická) má snížený 3 a 6 stupeň

at aiolskou, Př. : (H dur x h moll aiolská) má snížený 3, 6 a 7 stupeň

- Stejnomené stupnice, se stejně jmenují: C dur - c moll, ale mají jiné předznamenání
- Paralelní stupnice se jmenují různě: G dur - e moll, ale mají stejné předznamenání (1křížek)
- Pojmy vokální hudba (hudba zpívaná) a instrumentální (hudba hraná na nástroje)
- Znalost nejobvyklejších nástrojů symfonického orchestru (předchozí a tyto další)– saxofon, velký buben, malý buben, xylofon, zvonkohra + rozdělení – strunné (kytara, housle..), dechové (flétna, tuba..), bicí (činely, zvonkohra..)
- Partitura – jsou noty pro dirigenta, které obsahují party ke všem nástrojům
- Part – obsahuje noty pouze k jednomu nástroji
- Melodické ozdoby: příraz, odraz, skupinka, obal, trylek, nátryl, mordent, opora
- L. v. Beethoven – stěžejní díla: Pro Elišku, Patetická sonáta, Měsíční sonáta, Apasionáta, Hrdinská symfonie, Osudová symfonie, Pastorální symfonie, IX. s Ódou na radost
- A. Dvořák – stěžejní díla: Rusalka. Čert a Káča, Humoreska Ges dur, Symfonie č. IIX. , IX. symfonie – Novosvětská, Cellový koncert h moll

b) Získané praktické dovednosti

- Zvládnutí pokročilejších rytmických cvičení zaměřených na noty osminové, šestnáctinové, ligatury, synkopy, trioly z osminových not

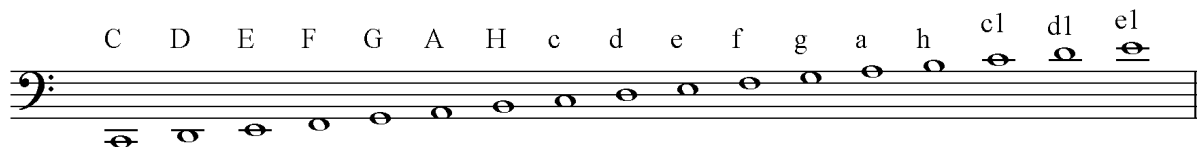
4. Ročník

Všechny znalosti z 1., 2., 3. ročníku

+

a) Teoretické znalosti

- Hlavní harmonické funkce – T, D, S umět říct, jaké jsou to durové akordy v tónině G, A, D, F, B
Př. – G dur tónika, C dur subdominanta, D dur dominanta
- Noty v basovém klíči od C do e1

- Co je enharmonická záměna – když dvě noty stejně znějí, ale jinak se píší. Př. h=ces, f=eis
- Chromatická stupnice=stupnice po půl tónech
Př. C, Cis, D, Dis, E, F, Fis, G, Gis, A, Ais, H, C – nahoru se používají křížky
Př.2 C, H, Be, A, As, G, Ges, F, E, Es, D, Des, C – dolů se používají béčka
- Celotónová stupnice – má stupně vzdáleny vždy o velkou sekundu
Př. C, D, E, Fis, Gis, Ais, C
- Co je dominantní septakord a jak se jmenují jeho obraty
- je to septakord na pátém stupni stupnice (na dominantě)
Obraty: kvintsextakord, terckvartakord, sekundakord
- Zvětšený kvintakord = durový kvintakord, který má nejvyšší tón posunutý o půl tónu nahoru
Př.: C, E, Gis nebo Es, G, H
- Zmenšený kvintakord = mollový kvintakord, který má nejvyšší tón posunutý o půl tónu dolů
Př.: A, C, Es nebo C, Es, Ges
- Programní hudba – je taková hudba, která má předem určený mimohudební obsah
(Smetanova Vltava = zhudebněný obraz řeky)
- Absolutní hudba žádný mimohudební program nemá. Jsou to skladby, které jsou označovány jen tóninou a formou. Př.: Sonáta f moll pro klavír Ludvík van Beethoven

- Co je konsonance = libozvučný souzvuk
- Co je disonance = nelibozvučný souzvuk
- Obraty intervalů – každý interval má svůj obrat a ten nalezneme tak, že od čísla 9 odečteme původní interval.

Pokud je interval čistý je jeho obrat také čistý, pokud je interval velký, nebo malý, tak je jeho obrat pravým opakem.

Př. 9 - v3(velká tercie) = m6(malá sexta), 9 – č.5.(čistá kvinta) = č. 4(čistá kvarta)

- J. S. Bach – Braniborské koncerty, Knížka pro Annu Magdalenu Bachovou, Matoušovy pašije, Toccata a fuga d moll, Temperovaný klavír
- G. F. Händel – Oratorium Mesiáš, Vodní hudba, Hudba k ohňostroji, Rinaldo (opera)
- P. I. Čajkovský – Louskáček, Labutí jezero, Spící krasavice, Klavírní koncert b moll

5. Ročník

Všechny znalosti z 1, 2, 3, 4 ročníku

- Uvést znalosti do praxe
- Pohotově odpovídat

Bc. Stanislav Poslušný